elektronik

glasilo TOZD ISKRA ŽELEZNIKI
leto V., št.5 oktober 1985

RED IN ČISTOČA V TOVARNI IN OKOLI NJE SO ZRCALO NAŠE KULTURE

Slovenci se kaj radi pohvalimo, da smo kulturni, da ljubimo čistočo in red. Pri tem mislim na občo in splošno kulturo, ki pomeni predvsem, kakšen je naš odnos so sočloveka in do okolja, ki nas obdaja, do sredine, v kateri živimo in jo sooblikujemo. Žal nam praksa potrjuje, da pretirano ponosni na to našo kulturo le ne moremo biti, zlasti kar zadeva naš odnos do reda in čistoče v tovarni in okoli nje, pa tudi na drugih javnih mestih (avtobusne postaje, javni lokali, sanitarije, divja smetišča in podobno), nas opozarja, da smo potrebni še temeljite vzgoje,ko bomo lahko s ponosom rekli, da je smisel za red in čistočo del naše zavesti, da je to sestavina naše obče vsesplošne kulture osveščenosti, da so red in čistoča ter human, razumevajoč odnos do sočloveka, oblikovane sestavine našega življenja. Ko bomo to dosegli, se bomo lahko s ponosom in brez sramu tudi mi prištevali med kulturne družbene sredine odnosno okolja.

Pa poglejmo, kako je z redom in čistočo v naši tovarni, v kateri preživimo eno tretjino ali celo več dneva,meseca ali leta, torej kar precejšen del svojega življenja. Mislim, da nam že površen pogled in sprehod po tovarni in izven nje pove, da z redom in čistočo v nobenem pogledu ne moremo biti zadovoljni. Pri tem mislim predvsem na urejenost prometnih poti, delovnih mest, skladišč, čistočo v sanitarijah, garderobah in hodnikih ter red in čistočo na prostorih (skladiščih in poteh) okoli tovarne in v njeni neposredni okolici. Povedati pa je tudi treba, da ta ugotovitev ne velja v enaki meri za vso tovarno. So oddelki in posamezna mesta, kjer več ali manj spoštujejo red in čistočo.

Če smo se v preteklosti lahko izgovarjali, da reda in čistočo zaradi utesnjenosti ni mogoče zagotoviti, potem se sedaj, ko smo zgradili nove prostore in sanitarije, ne moremo več. Žal pa se z izgradnjo novih in posodobitvijo starih prostorov niso uresničila zagotovila, da bosta s tem v tovarno prišla tudi red in čistoča. Objektivni razlogi, na katere smo se prej upravičeno sklicevali in ki so tudi obstojali, so sedaj odpadli. Ostali pa so subjektivni, osebni razlogi, torej tisti, ki so v nas samih, ki pomenijo našo neosveščenost. Torej gre samo za naš odnos, za našo miselnost, ki jo bo treba spremeniti tako ali drugače, s prisilo ali prostovoljno, pri čemer mislim, da je prostovoljnost boljša

Urejene poti so varne poti - Foto: Čufer A.

oblika, ker temelji na lastnem spoznanju, torej na preoblikovani zavesti, da je tako pravilno. To zagotavlja trajnejši uspeh od prisile, ki po mojem mnenju pride v poštev le, če odpove prva možnost. Kaj torej storiti, da bo v tovarni zavladal zaželjeni red in čistoča, da bo naše delovno okolje lepo in prijetno, da se bomo v njem počutili dobro in prijetno in da nas ne bo sram, kadar si bodo gostje ogledovali našo tovarno.

Najprej je treba, da se vsi, neglede, kje kdo dela, zavedamo, da bomo red in čistočo v tovarni dosegli le, če bo vsakdo najprej počistil pred svojim pragom, torej če bo poskrbel za urejenost in čistočo svojega delovnega mesta, saj si bo s tem zagotovil lažje in varnejše delo ter prijetnejše počutje. S svojim vzgledom pa bo vplival tudi na druge. Čistoča v skupnih sanitarijah in hodnikih je najboljše zrcalo naše osveščenosti, zrelosti in pripravljenosti, da smo sposobni spoštovati red in čistočo, ker so to intimni prostori in je prav zato čistoča odvisna od vsakega posameznika.
Stranišča in umivalniki naj torej ne bodo odlagališča raznih predmetov, ki tja ne sodijo. Vsakdo, ki je vrgel v školjko ali v umivalnik predmet, ki je zamašil odtok, je v bistvu onesposobil izplakovanje in s tem onesposobil stranišče ali umivalnik za druge. Žal so v tovarni tudi taki, ki "pišejo" ali "rišejo" po stenah in vratih vse mogoče packarije, nevredne človeka, ki se ima za zrelega in kulturnega.
Vsi bomo veseli, če bomo lahko ugotovili, da takih nezrelih in nekulturnih sodelavcev v svoji sredini nimamo več. Če se bodo pa le še pojavljali s svojimi packarijami, pa storimo vsi vse, da jih odkrijemo in javno, v našem glasilu, ali oglasni deski z imeni, ali celo fotografijo, pokažemo vsem, kdo so. Morda jih bo le postalo sram. Ob tem želim posebej omeniti kadilce, ki mečejo čike vsepovsod po sanitarijah, hodnikih, stopnicah ali kjerkoli. Seveda le v tovarni ali

drugih javnih nestih. Doma v lastni hiši ali stanovanju tega zanesljivo ne delajo. Dragi kadilci, bodite toliko obzirni in kulturni, da boste enak odnos imeli tudi v tovarni in vsi vam bomo hvaležni. Pogled na vsepovsod ležeče in pohojene čike in prazne in zmečkane cigaretne škatle ni prav nič lep. Pri tem je treba upoštevati tudi varnostni vidik tega početja.

Resnici na ljubo je treba povedati, da imamo tudi take sodelavce, ki odvijajo ročaje od pip pri sanitarijah in jih odnašajo domov. S tem početjem onesposabljajo umivalnike in povzročajo jezo pri sodelavcih, ki jih ne morejo uporabljati, povzročajo pa tudi škodo. Vprašujem se, če so ti sodelavci res tako revni, da si teh ročic ne morejo kupiti, ali pa je to početje za njih vsakdanje in mislijo, da je normalno, če si to "sposodijo" v tovarni. So tudi taki, ki nosijo domov toaletni papir in milo, zato ga včasih zmanjka za druge. Kaj, ko bi tudi s tem početjem prenehali in tudi tu pokazali svoj pravi kulturni odnos, saj ne verjajem v splošno pokvarjenost teh sodelavcev, apmak, da gre za navade, ki se jim je moč takoj in brez težav odpovedati.

Naslednje, na kar bi rad posebej opozoril in ki kvari splošni videz urejenosti tovarne, je nered ob transportnih poteh in delovnih mestih. Grmadniki vseh velikosti in modelov ležijo vsepovsod nezloženi in razmetani brez reda in zapirajo ali ožijo transportne poti in dostope do delovnih mest. Vse to ovira normalni transport in ogroža varnost. Lahko pa je tudi vzrok da nastane na polizdelkih ali izdelkih materialna škoda. Prepričan sem in to lahko tudi vedno zagovarjam, da so za ta nered odgovorni mojstri, viličaji in lanserji, v prvi vrsti pa mojstri, ki so prvi odgovorni za red, čistočo in disciplino za delovno okolje, ki jim je zaupano. Izgovori, da jih podrejeni ne ubogajo, so brez pomena, saj imajo možnosti in sredstva, da jih v to prisilijo, če lepa beseda ne zaleže. Mislim pa, da še vedno velja pregovor, da lepa beseda lepo mesto najde, če se jo prav uporabi. Ni potrebno da podrejenega za vsako nedisciplino takoj damo disciplinski komisiji v postopek. Če pa pri kom večkratna opozorila ne zaležejo, je postopek na mestu in nujen. Vsaka neupravičena lažna solidarnost se prej ali slej maščuje.

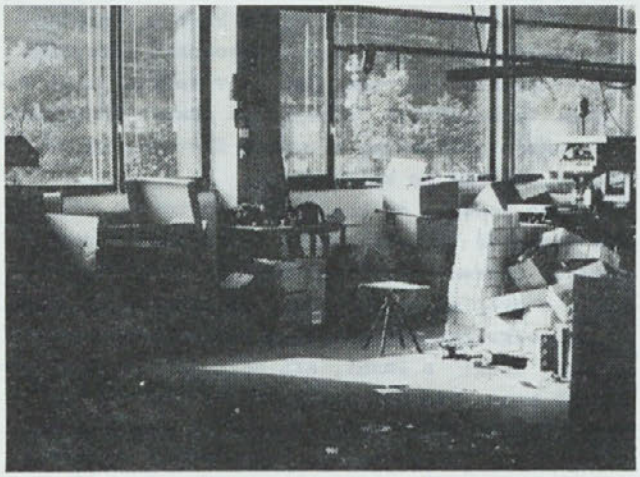

Primer neurejenosti - Foto: Čufer A.

Viličarji imajo pri ustvarjanju videza urejenosti brez dvoma pomembno vlogo. Saj je važno, kje in kako odložijo tovor, ki ga prevažajo, zlasti se to vidi ob kesonih za odpadke, kjer je poleg reda važno tudi, da odpadke odložijo v prave kesone, sicer nastane gospodarska škoda, saj nam "Dinos" v tem primeru ne prizna dogovorjene cene. Nadalje ni vseeno, kje na dvorišču ali v tovarni odložijo grmadnike ali druge tovore. Kje se kaj odlaga in kakšen red naj vlada na dvorišču okrog tovarne je med tehničnim sektorjem, sektorjem za materialno oskrbo in splošnim sektorjem dogovorjeno in ta red je treba spoštovati. Vsak voznik viličarja osebno k temu redu lahko veliko prispeva, saj je nemogoče vse, vedno in povsod nadzorovati. Zavedati se moramo, da je zavestna in neprisiljena disciplina največ vredna.

Zavedam se, da v omenjenem prispevku nisem obdelal vsega, kar bi bilo potrebno še povedati o redu in čistoči v naši tovarni in bo verjetno o tem treba še pisati, še več pa konkretno ukrepati. Da živimo in delamo v lepem, urejenem, varnem in zdravem okolju, je naša pravica, a hkrati dolžnost, da vsi vse storimo, da ta cilj in smoter dosežemo. Gradimo ga na zavestni disciplini, da ne bodo potrebni neljubi disciplinski ukrepi. To pa je moč doseči le, če bomo pri tem vsi sodelovali in tudi vsi brez lažne solidarnosti odkrivali in izločevali tiste, ki tega trdovratno ne bodo spoštovali in se podredili splošno veljavnemu redu in disciplini. Morda bi kazalo uvesti določeno obliko materialne stimulacije za dosežen nivo reda in čistoče in destimulacijo, kjer reda in čističe ne bi spoštovali. Zavedati se moramo, da bomo red in čistočo v tovarni dosegli le, če bomo vsi za to, če bomo končno spoznali, da je to zrcalo naše kulture.

Vladimir Polajnar

KOOPERACIJA S FIRMO BRAUN

Odkar smo premestili proizvodnjo motorjev MP 32-50, kode 421 in 422, v ISKRA Reteče, izgleda, da kooperacije ni več. Vendar ni tako. V kolikor bomo dosegli plan naših dobav, bo realizacija preko 2 milijona DM v letu 1985.

Naše dobave Braunu potekajo izredno slabo, saj dolgujemo preko 20.000 motorjev, kode 421 in 422. Težko verjetno, da bomo nastale zamude lahko nadomestili.
V prihodnjem tednu nas bodo obiskali strokovnjaki iz tovarne Braun, katerim bomo le morali povedati, kaj in koliko motorjev bodo do kraja leta še dobili. Upam, da bodo ustrezne službe te odgovore le oskrbele.

Ob tej priliki objavljamo tudi sliko tovarne Braun v Marktheidenfeldu in tudi fotomontažo nove stavbe, ki je že v gradnji in bo v njej med ostalim tudi proizvodnja elektromotorjev. Firma Braun proizvaja motorje za Multipractic, mesoreznico in univerzalni kuhinjski stroj v svoji tovarni, kajti dnevna poraba tega motorja je preko 3000 kom.
Zato investira Braun v ta del proizvodnje 22 mio DM in bo tako povečal prostornino za 12.000 m^2.
Da je tovarna resnično velika in dobro organizirana nam dokazuje sl. 2, iz katere je razvidno 6 silosov po 13 m visokih, v vsakem je po 45 ton granulata za brizganje sestavnih delov gospodinjskih aparatov.

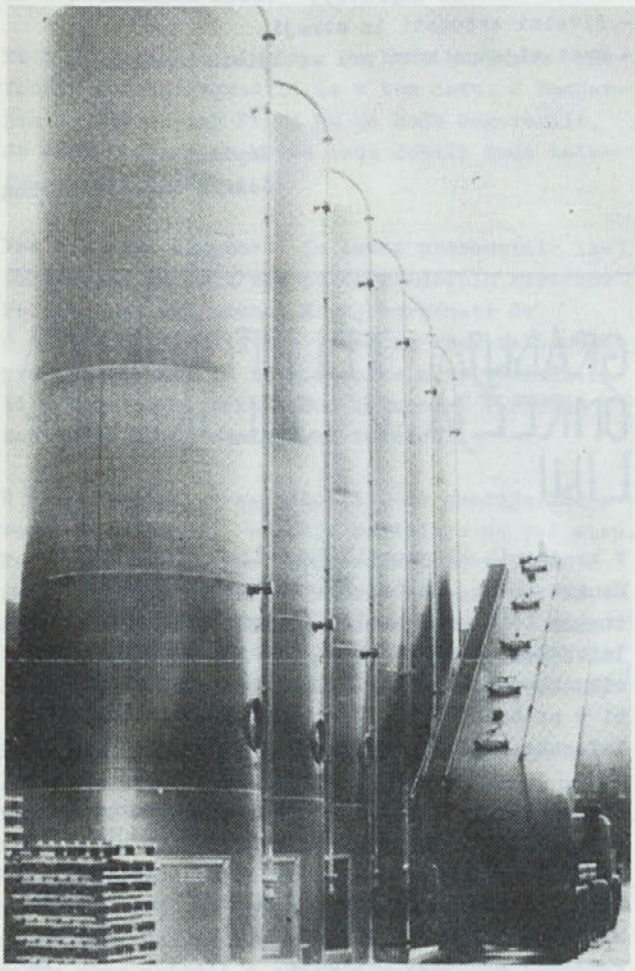

Silosi pri firmi Braun

Dnevna poraba granulata je 16 ton z računalniško vodenim doziranjem do vsakega stroja posebej in popolnoma avtomatsko. Dnevna proizvodnja gotovih izdelkov je 30.000 kom, skupaj z gospodinjskimi aparati, ustnimi prhami in urami.

Ivo Ribič

KORAČNI MOTORJI

Koračni motorji niso čisto navadni motorji, ki bi jih lahko priključili na 220 V / 50 Hz. Za delovanje motorja potrebujemo elektronsko stikalo, ki preklaplja tuljave na statorju in tako ustvarja potujoče magnetno polje statorja, ki omogoča delovanje oz. korakanje motorja. Vsaka sprememba polaritete (v ustreznem vrstnem redu) napetosti na tuljavah (fazah) statorja povzroči premik rotorja za korak oz. polkorak.

Mehanske značilnosti koračnega motorja:
Splošno obstajajo naslednji tipi koračnih motorjev glede na izvedbo statorja in rotorja:
Statorji so:
a) večpolni ozobljeni ali neozobljeni, odvisno od kota koraka, z navitjem na vsakem polu,
b) okrogla tuljava in poli iz oblikovane pločevine.

Izvedba a) za točnejše motorje in b) za manj točne motorje glede točnosti pozicije koraka.

Rotorji so:
a) magnetni (PM), neozobljeni, radialno večpolno namagneteni diski, AlNiCo magneti za večje koračne kote, feriti za manjše koračne kote,
b) rotor s spremenljivo magnetno prevodnostjo (VR). Rotorji so ozobljeni in izdelani iz mehkomagnetnega materiala.
c) hibridni rotorji (HR).
Rotor je sestavljen iz dveh ozobljenih polov, zamaknjenih za polovico zobne delitve, z aksialno namagnetenim magnetom v sredini.

Naš koračni motor MDD 0201 spada med točnejše izvedbe in je kombinacija rotorja c) in statorja a). Koračni motoji s trajnimi magneti in hibridni so običajno 2-fazni, koračni motorji s spremenljivo magnetno upornostjo pa so 3-fazni. Firma Berger Lahr proizvaja tudi 5-fazne hibridne koračne motorje in so patentno zaščiteni. Petfazni koračni motorji potrebujejo za delovanje zahtevno elektronsko krmiljenje in se uporabljajo za večje momente do 10 Nm in majhne koračne kote 0,72°.

Če se omejimo na hibridne koračne motorje, lahko omenimo še to, da je možna bipolarna ali unipolarna vezava statorja. Bipolarna 2-fazna izvedba ima štiri izvode in dosežemo spremembo smeri toka v faznem navitju in s tem polariteto pola s pomočjo elektronskega krmilja. Unipolarna 2-fazna izvedba ima pet do šest izvodov in dosežemo spremembo polaritete pola tako, da teče v

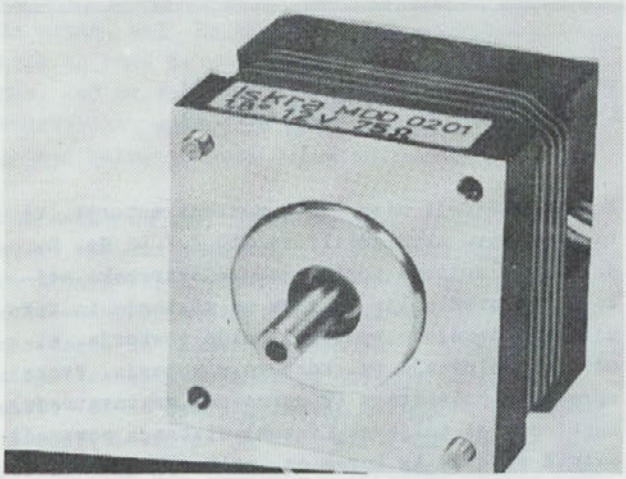

Koračni motor

enem primeru tok po eni polovici faznega navitja s srednjim odcepom, pri nasprotni polariteti pa po drugi polovici v nasprotni smeri seveda.

Motorji bipolarne vezave imajo večje momente in dosežejo večje obratovalne hitrosti, za delovanje pa potrebujejo dražje krmilje. Osnovni princip delovanja hibridnega koračnega motorja:

Kot koraka je določen s številom faz, številom zob na rotorju in številom polov na statorju. Glede na omenjene parametre, ki določajo kot koraka, je jasno, da ne moremo narediti motorja, ki bi imel poljubni koračni kot.

Pozicija rotorja koračnega motorja nastopi pri minimalnem energijskem stanju motorja. Pozicija zoba statorja glede na zobe rotorja je različna za nenapajan motor, napajan z eno fazo in napajan z obema fazama.

Korakanje motorja je sestavljeno iz ponavljanja cikla štirih korakov. Cikel štirih korakov dosežemo z že omenjeno spremembo smeri toka v faznih navitjih. Kombinacije so naslednje:

	1 faza	2 faza
1 korak cikla	+	+
2 korak cikla	+	-
3 korak cikla	-	-
4 korak cikla	-	+

Prekrivanje statorskih in rotorskih severnih in južnih zob je za vsak korak cikla enako, le da pri enem koraku prekriva na primer severni zob rotorja večinoma na desnem boku zob statorja z trenutno južno polariteto, pri naslednjem koraku na levi bok, pri naslednjih dveh korakih se polariteta spremeni. Dimenzija prekrivanja je odvisna od širine statorskih in rotorskih zob, oziroma razmerja.

Nekaj primerov uporabe koračnih motorjev:

- pozicioniranje peresa pri xy risalniku,
- pomik papirja in pisalne glave pri printerju,
- pomik črtalne glave črtalnika flopy diskov,
- xy pomik miz (strojna orodja, avtomatske montaže, merilne naprave),
- šivalni avtomati in stroji,
- nastavljanje kota pri vrtljivih ploščah.

Zapisala:
Jožica Rejec, dipl. ing.

GRADNJA TELEFONSKEGA OMREŽJA V SELŠKI DOLINI

V krajevnih skupnostih Bukovica - Bukovščica, Lenart -Luša, Selca, Železniki in Dražgoše že tretje leto teče akcija izgradnje krajevnega telefonskega omrežja. Prav tako se tudi v krajevnih skupnostih Davča in Sorica prizadevajo, da bi v prihodnjem srednjeročnem obdobju dobili telefonske priključke.

Po zadnjih podatkih bo v krajevnih skupnostih število novih telefonskih naročnikov:

krajevna skupnost Bukovica-Bukovščica	184
krajevna skupnost Lenart-Luša	58
krajevna skupnost Dražgoše	79
krajevna skupnost Selca	261

krajevna skupnost Železniki	491
Skupaj:	1.073

KS Bukovica je že zgradila objekt za telefonsko centralo in do konca leta 1985 bo zgrajeno tudi telefonsko omrežje. Žal letos krajani priključkov še ne bodo dobili, ker jim Podjetje za PTT promet Kranj ne bo dobavilo telefonske centrale, čeprav je bila le-ta v planu za leto 1985. Po zadnjih razgovorih med predstavniki KS Bukovica in Podjetjem za PTT promet Kranj je telefonska centrala v planu v letu 1986. Po montaži telefonske centrale bodo krajani tudi dobili telefonske priključke.

Enako kot za KS Bukovica-Bukovščica velja tudi za KS Lenart-Luša, ker so telefonski naročniki vezani na isto centralo. Tudi krajevno telefonsko omrežje gradita KS skupaj.

KS Selca bo v letošnjem letu zaključila z gradnjo krajevnega telefonskega omrežja, tako da bodo tudi naročniki dobili telefonske priključke še v tem letu. Izjema je le Dolenja vas, ki je vezana na telefonsko centralo na Bukovici. Le-to pa bo Podjetje za PTT promet Kranj dobavilo šele v prihodnjem letu.

Tudi KS Dražgoše planira, da bodo krajevno telefonsko omrežje zgradili še v tem letu. S Podjetjem za PTT promet Kranj pa se bodo dogovorili, da bodo krajani do konca leta dobili tudi telefonske priključke.

Vse krajevne skupnosti je letos presenetila informacija, da bo treba poleg gradbenih stroškov Podjetju za PTT promet Kranj poravnati še 8.600,00 din priključne takse za vsak telefonski priključek. KS, ki tega stroška niso vkalkulirali v ceno priključka, bodo ta znesek verjetno zahtevale od naročnikov za telefon.

V KS Železniki so se odločili, da gradnjo krajevnega telefonskega omrežja razdelijo na več etap. Ta način gradnje je narekovalo dejstvo, da je imelo naselje Na Kresu (bloki) že zgrajeno telefonsko omrežje, nekatera naselja delno, nekatera naselja pa nič ali pa so se morali tudi že obstoječi priključki preusmeriti na novo mrežo.

Tako so že koncem leta 1984 in v začetku leta 1985 dobili na Kresu 67 in v Logu 68 novih priključkov. V juliju 1985 pa je dobilo nove priključke na Studenem 33 in Češnjici 51 krajanov. Tako ima v KS Železniki od 491 interesentov telefone že 219 naročnikov. Trenutno se akcija nadaljuje na Trnju, Racovniku in Na Plavžu. V oktobru bomo pričeli z gradnjo telefonskega omrežja tudi v Dašnjici. Pričakujemo, da bo Podjetje

Izkop Jarkov v Palnadi - Foto: Markelj A.

za PTT promet Kranj vključilo nove naročnike na Trnju, Racovniku, Na Plavžu in v Dašnjici še do konca leta 1985. S tem bo zaključena gradnja krajevnega telefonskega omrežja na ožjem območju Železnikov.

Za vasi Ojstri vrh, Martinj vrh, Potok, Podlonk in Prtovč so krajani že nabavili telefonske drogove. V jesenskem času načrtujemo, da bodo krajani po trasirani liniji postavili drogove. V prihodnjem letu pa bi tudi v te kraje potegnili telefonski kabel, Podjetje za PTT promet pa bi do konca leta 1986 vključil naročnike v telefonsko omrežje.

Vse krajevne skupnosti se pri gradnji krajevnega telefonskega omrežja ubadajo s številnimi problemi. Na prvem mestu so seveda finančni problemi, na drugem mestu pa material, ki se skokovito draži, poleg tega pa ga je še težko dobiti. Zanamarljivi tudi že niso problemi z nekaterimi krajani, ki so pri akciji neučakani in imajo malo posluha za skupno reševanje problemov.

Pri reševanju finančnih problemov nam veliko pomagajo delovne organizacije Selške doline, med njimi so tudi tiste, ki imajo v dolini samo poslovno enoto, sedež pa izven doline. Tudi krajani so k akciji izredno dobro pristopili. Poleg

denarnih sredstev so v naseljih, kjer ni bilo dosedaj krajevnega telefonskega omrežja, opravili veliko prostovoljnega dela. S tem so se stroški gradnje občutno znižali.

Vse probleme v zvezi z gradnjo krajevnega telefonskega omrežja rešujejo po krajevnih skupnostih posebni odbori ali nekateri posamezniki, ki so se že vedno pripravljeni žrtvovati za napredek svojega kraja.

Zaključno poročilo o gradnji telefonskega omrežja v Selški dolini bomo izdali po dejansko zaključeni akciji, saj bi v tem poročilu morali zajeti tudi Soriço in Davčo. Ti dve krajevni skupnosti načrtujeta gradnjo telefonskega omrežja v naslednjem srednjeročnem obdobju. Dogovorjeno je, da bosta imeli pri gradnji telefonskega omrežja enako podporo delovnih organizacij, kot so jo bile deležne KS, v katerih se sedaj gradi telefonsko omrežje.

Franc Benedik

IZ DELA SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Delavski svet je na 17. redni seji dne 19.7.1985 kot najpomembnejšo točko dnevnega reda obravnaval poročilo o rezultatih poslovanja v prvem polletju 1985. Z uspešnostjo našega poslovanja se ne moremo hvaliti, saj smo ustvarili 76.496.470,65 din izgube. Višina izgube je manjša od stanja rezervnega sklada, kar pomeni, da bomo osebne dohodke lahko izplačevali še naprej v isti višini kot do sedaj, ni pa možnosti povišanja. V pregledu stroškov je najbolj zaskrbljujoča skupina drugih stroškov poslovanja, ki je skoraj štirikrat večja kot v enakem obdobju lanskega leta in je že dosegla planirani znesek za celo leto. Moramo se zavedati resnosti stanja in pristopiti k učinkoviti sanaciji, da bomo konec leta dosegli boljši rezultat. Zapeljati moramo vrsto akcij za odpravo napak v tovarni. Na osnovi akcijskega programa poslovanja in dolgoročnega programa je do 15. septembra treba izdelati sanacijski načrt in izdati konkretne zadolžitve na tehničnem in finančnem področju.
V nadaljevanju seje je delavski svet sprejel predlagane spremembe Družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini Škofja Loka ter imenoval za podpredsednika DS tov. Vinka Nastrana, ing. in za opravljanje del in nalog vodje sektorja posebnih programov za naslednje 4-letno mandatno obdobje tov. Petra Ceferina, dipl.ing.

Komisija za medsebojna delovna razmerja je na 16. redni seji dni 21.8.1985 sprejela naslednje sklepe:

- Objavi se javni razpis za zasedbo delovnega mesta "vodja prevzema" in "vodja stalne inventure".
- Predlogi za napredovanja bodo v letošnjem letu obravnavani samo še enkrat, in sicer v mesecu oktobru.
- V skladu s predlogom sanacijskih ukrepov se do naslednjega ustavi vse kadrovske premike v smislu povečevanja režije.
- Tov. Drago Benedik bo še naprej opravljal dela in naloge vodja tehnološke priprave proizvodnje.
- V delovno razmerje se sprejmejo sledeči delavci: Zdravko Gusak, Vili Kejžar, Anica Rakovec, Janez Sintič, Vanja Božič, Emina Čehič in Tomaž Thaler.
- Na dela in naloge "glavni skladiščnik v skladišču surovin" se prerazporedi tov. Bojana Izda.
- Razporedijo se sledeči delavci: Janez Šubic Stjepan Ščavničar, Marko Demšar, Marko Rihtaršič, Heda Slabe, Franc Mediževec, Alojz Pintar, Marko Podobnik, Anton Demšar, Samo Vrhunec, Janez Sintič, Vanja Božič, Martina Okorn, Tatjana Benedik in Matjaž Šturm.
- Prerazporedijo se sledeči delavci: Anica Kemperle, Vita Dolenc, Cveta Šolar, Mine Kaltak, Francka Benedičič, Martina Mohorič, Lidija Vizjak, Marica Šuštar, Miroslav Pintar in Tomaž Markelj.
- Tov. Miro Debeljak v finančno - računovodskem sektorju bosta v času bolniškega in porodniškega dopusta nadomeščali tov. Tončka Benedik in tov. Lidija Lotrič. V tem času jima pripada OD povečan za 2 GD.
- S 1. avgustom se poviša višina dnevnic, stroškov za prenočišče in kilometrina.
- Delovno razmerje se prekine naslednjim delavcem: Mirku Benedičiču, Iztoku Šuštarju, Rozaliji Šturm, Simonu Berniku, Tereziji Prezelj, Stanislavu Čemažarju in Majdi Tolar.
- Dodatno se štipendije odobrijo še: Davidu Osenarju, Andreju Klemenčiču in Tomažu Bergantu.
- Mariji Rant se odobri prošnja za polovični čas do treh let starosti dvojčkov.

V zapisniku 15. redne seje poslovnega odbora z dne 28.8.1985 so najpomembnejši sledeči sklepi in ugotovitve:

- Proizvodni plan za mesec julij je bil količinsko dosežen 79,9 %, vrednostno pa 111,6 %. Na splošno se postavljen plan glede na kapacitete in predvsem glede na število produktivnih delavcev kaže kot nerealen. Plan mora biti postavljen tako, da je z maksimalnim angažiranjem

dosegljiv. Upoštevati je treba organizacijske predpise o vodenju enotnih evidenc.
Tudi prodajni rezultati za mesec julij so izredno slabi. Od planiranih 74 milijard skupne prodaje je bilo realiziranih neto 61 milijard. Skupne zaloge konec julija so znašale 66 milijard. Najbolj kritična je zaloga češkega sesalca. Treba je urediti notranje poslovanje in zaostriti disciplino v skladiščih.

- Odobri se nabava enega kompletnega polirnobrusilnega stroja z eno ramo za brušenje.
- Domicilnemu odboru GUP ZZB NOV Škofja Loka se za opremo doma in za obnovitev spomenika in obeležij na Poreznu odobri 100.000,- din.
- Dosledno se moramo držati ukrepov, ki bodo opredeljeni s sanacijskim načrtom.

Na 5. redni seji komisije za inventivno dejavnost dne 20.8.1985 je bila obravnavana ena nova prispela vloga in dve nerešeni iz preteklih obdobij. Prijavljeno inovacijo tov. Marjana Pintarja in tov. Filipa Kavčiča na merjenju motorjev z visokim številom vrtljajev in večjih moči je komisija opredelila kot koristen predlog in ga nagradila z enkratno nagrado v višini enega povprečnega OD za lansko leto - 23.485,84 din.

Tov. Bojanu Bandelju, dipl.ing. se posebno nadomestilo v pripadajoči višini izplača v petkratni vrednosti.
Za tehnično izboljšavo na RF zaščiti, ki sta jo prijavila tov. Marjan Pintar in tov. Miro Pintar, avtorjema pripada nagrada za letošnje leto v višini 71.925,- din.

Komisija za družbeni standrad je na 10. redni seji dne 27.8.1985 sprejela naslednje sklepe:

- Namensko varčevanje se odobri Martini Mohorič in Zlatici Šmid.
- Nuši Eržen se podaljša varčevanje za eno leto.
- Prošnje Tatjane Pikuš, Nade Leben in Bojana Bertonclja bodo obravnavane kasneje, ko bo možnost ustrezne rešitve.
- Prošnja Lada Kokla za plačilo soudeležbe za pridobitev stanovanjske pravice je bila zavrnjena.
- Objavi se natečaj za dodelitev družbenih družinskih stanovanj, ki so last TOZD Elektromotorji Železniki. V septembru bo izpraznjeno eno dvosobno in eno trosobno stanovanje, do konca leta pa predvidoma še dve stanovanji.

Iz zapisnikov zbrala:
Edita Gortnar

POČITNIŠKA PRAKSA

Vsako leto morajo naši štipendisti po pogodbi o izobraževanju opraviti 120 ur počitniške prakse. Doslej so vsako leto opravljali prakso v eni izmeni (v juliju), letos pa smo jih morali zaradi velikega števila razporediti v dve izmeni.

V prvi izmeni (od 27.6. - 19.7.1985) je bilo na praksi 47 štipendistov (v montaži 20, v obdelovalnici 25, v OTPP 2). V drugi izmeni (od 5.8.1985) je opravljalo prakso 37 štipendistov (v montaži 18, v obdelovalnici 17, v OTPP 3).

Iz zgoraj napisanega je razvidno, da je večina naših štipendistov delala v proizvodnji. V pogovoru z njimi sem izvedela, da jih ne moti toliko, da vsakokrat delajo v proizvodnji, moti jih le, da morajo največkrat vseh 120 ur prebiti na enem delovnem mestu, pri eni sami operaciji. Njihova želja je, da bi se na praksi in na proizvodnem delu čimbolj spoznali z delom v tovarni, tudi v ostalih oddelkih. Veseli pa so, da jih delavci sprejmejo kot sebi enake, jim pri delu pomagajo, se z njimi poveselijo. To jim nadoknadi vsa pričakovanja, ki se niso uresničila.

To, da štipendisti večinoma delajo na enem delovnem mestu, ker s tem finančno več doprinesejo tovarni, z uvajanjem na več delih, bi bil učinek manjši, je za tovarno kratkotrajnega pomena. Gledati moramo tudi na znanje, ki se nam bo obrestovalo po več letih. Že tako nekateri, z uvedbo usmerjenega izobraževanja, govorijo, da štipendisti, ki pridejo iz šol, nič ne znajo. Tudi ne bodo mogli znati, če bomo tako delali. Vedeti moramo, da imajo v šoli več teoretičnega znanja, v tovarni pa jim moramo dati praktična znanja. Od nas bo zelo veliko odvisno, koliko bodo znali delati, pa tudi sami najbolje vemo, kaj jih moramo naučiti, da jim bo koristilo pri njihovem kasnejšem delu.

Darinka Šekli

VTISI S...

Biti štipendist neke delovne organizacije je danes za študenta ali dijaka velika sreča, saj šola danes še zdaleč ni več brezplačna. Štipendija mu pomeni reden in zanesljiv vir dohodka, da se lažje pretolčeskozi draginjo "poceni" šolske malice, "poceni" knjig, vožnje in še kaj "poceni". Je pa tudi motivacija in obveza. Motivacija za uspehe in, s sprejetjem v delovno razmerje, tudi

Andreja Rejec - Foto: Markelj A.

obveza nekaj znati.
Tudi počitniško delo je del te obveze.

Delala sem v spodnji montaži. Vseh petnajst dni na enem delovnem mestu. In to je skoraj edino, nad čemer sem bila razočarana. Balansirala sem turbinska kolesa. To je zelo enolično delo, zato teče čas zelo počasi. Prvi dan vedno mine najhitreje, saj dela še nisi navajen. Zato sem po tihem upala, da bom delala še kaj drugega, da bom spoznala še kakšno delo.

Praktikanti dobimo neke vrste nagrado za opravljeno delo, ki pa je veliko manjša od plače delavca, ki dela na tem delovnem mestu. Vendar pa smo veseli tudi tega, kar dobimo, saj dijakom vsak dinar prav pride.

Andreja Rejec

●

Vsako leto med počitnicami moramo štipendisti Iskre opravljati tritedensko prakso. Ko sva lansko leto prvič stopila v tovarno, sva imela čuden občutek, kot da vsi samo naju gledajo. K sreči je po nekaj dneh ta občutek minil in praksa nama je potekala nemoteno. Na koncu sva ugotovila, da še prehitro. Spoznanje, da bo spet treba "guliti" šolske klopi, ni bilo nič kaj prijetno. Prav tako pa ne bi bilo prjetno ves čas delati. Posebno ne v montaži za trakom, kjer ves čas sedi in hitiš. Letos sva delala v obdelovalnici

Marko Lotrič - Foto: Markelj A.

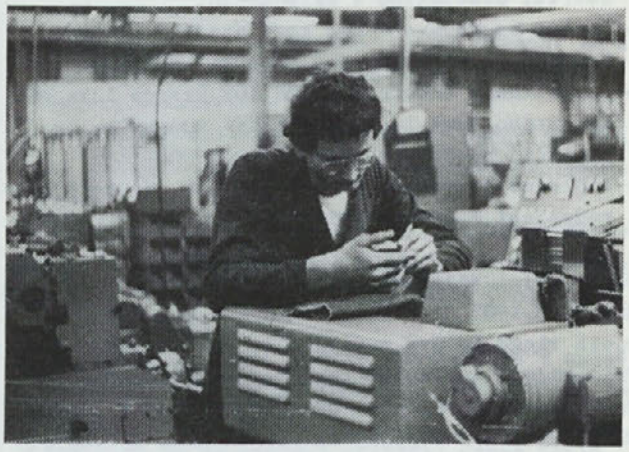

Marjan Jelenc - Foto: Markelj A.

kjer je bilo veliko prijetnje. Imela sva dobrega mojstra, pa tudi sodelavci so bili zelo prijazni, saj so takoj priskočili na pomoč, če se nama je kje zataknilo. To pa se je zgodilo kar nekajkrat, ker sva opravljala precej zahtevno delo. Ti trije tedni so minili kot bi mignil. Veliko je k temu pripomoglo dobro vzdušje v tovarni, ki naju je spremljalo ves čas prakse.

Marko Lotrič
Marjan Jelenc

●

Počitniške prakse se nisem preveč veselila, ker sem mislila, da bom delala v montaži. V montaži se skoraj ne morem naučiti nič novega, kar bi mi pomagalo v šoli. Boljše bi bilo, če bi delala v produkciji. Tam bi videla, kako delujejo stroji, o katerih smo se učili.

Zvedela pa sem, da bom delala oz. risala v konstrukciji. Bila sem zelo vesela, saj je risanje moj najljubši predmet v šoli.

Ko sem prišla na delo, so me sprejeli zelo prijazno. Veliko boljše sem se počutila, ko sem med delavci opazila nekaj znanih obrazov. Najprej sem morala zbrati in oprati rotringe, ki sem jih rabila. Prijazno mi je pomagala sodelavka, ki mi je povedala, katere debeline rotringov rabim. Za začetek sem tuširala bolj razločne risbe, kasne-

Anita Mohorič - Foto: Markelj A.

je pa vse po vrsti. Sodelavki sta mi pomagali, če nisem vedela debeline kakšne črte.

Delavci so me sprejeli nadvse prijazno. Na začetku so mi pomagali pri delu, kasneje smo se včasih sproščeno pogovarjali. Bilo mi je všeč, da so me sprejeli kot sebi enako.

Letos sem na prakso rada hodila, ker me je delo privlačevalo. Na praksi sem se tudi nekaj naučila. Spoznala sem nekaj novih pravil v tehniškem risanju. Sedaj vem, po kakšnem postopku nastanejo različni pripomočki, ki jih delavke rabijo pri delu v montaži. Koristno je, da štipendisti spoznajo delo po celi tovarni.

ANITA MOHORIČ

NAŠI UPOKOJENCI

Dne 18.7.1985 so se na skromni slovesnosti ob odhodu v pokoj zbrali upokojenci, njihovi nadrejeni in predstavniki sindikata. Predsednik osnovne organizacije sindikata jim je podaril darila in se jim zahvalil za vse, kar so v dolgih letih dela prispevali k razvoju tovarne.
Med njimi so tudi "udarniki", ki so z udarniškim delom gradili in s tem drugi generaciji ustvarili boljše pogoje za delo in življenje.

Upokojili so se: Gortnar Kristina, Jelovčan Slavica, Pintar Marjan, Lotrič Janez, Triler Konrad, Blaznik Francka, Tomašević Manda, Krek Marta,

Spominski posnetek - Foto: Pajntar Z.

Primožič Rozalija, Egart Tilka, Berce Zdravko.

Vsem želimo, da bi doživeli še veliko srečnih in zdravih let.

Uredniški odbor

NAŠI DELAVCI O DOPUSTU

Zagorka Cunjak:

1. Ali ste letos kljub splošni draginji uspeli prihraniti sredstva za dopust, kje ste ga preživeli in koliko časa?

7 dni smo bili v tovarniški prikolici v Vrsarju.

2. Kaj bi rekli o možnostih, ki jih imamo delavci naše tovarne za organizirano letovanje?

Letos sem prvič organizirano letovala. Mesta nisem težko dobila, saj sem izbrala predsezono.

Letovanje v prikolici mi najbolj ustreza; menim pa, da imamo prikolic premalo. Če bi jih imeli več, bi jih lahko postavili v različne kraje, uvedli 10-dnevne izmene.

3. Za koliko približno se vam je znižal družinski proračun? Imate navado, da za dopust varčujete že nekaj mesecev prej?

Zapravili smo približno 2 moja mesečna OD. Varčevala sem že nekaj mesecev prej.

4. Kakšno je vaše mnenje o čistoči, urejenosti, ponudbi trgovin in lokalov na Istri?

Čistoča je zadovoljiva, nasploh je O.K., le v trgovinah je prevelika gneča.

5. Kaj na dopustu najraje delate?

Se sprehajam, sončim.

●

Tone Potočnik:

1. Ali ste letos kljub splošni draginji uspeli prihraniti sredstva za dopust, kje ste ga preživeli in koliko časa?

S štiričlansko družino sem letoval 12 dni v Rtini pri Zadru. Imeli smo privat sobo in kuhinjo.

2. Kaj bi rekli o možnostih, ki jih imamo delavci naše tovarne za organizirano letovanje?

Možnosti skoraj ni, enkrat imaš možnosti, nato nekaj let skoraj ne. Pred 3 leti sem bil v pri-

kolici, kasneje se nisem niti prijavil, kljub temu, da mi ustreza. V Portorož me ne vleče, ker je tu sam beton. Mislim, da so prikolice bolj potrebne in zaželjene.

3. Za koliko približno se vam je znižal družinski proračun? Imate navado, da za dopust varčujete že nekaj mesecev prej?

Zapravili smo približno eno mojo mesečno plačo; prej nismo dajali na stran.

4. Kakšno je vaše mnenje o čistoči, urejenosti, ponudbi trgovin in lokalov na Istri?

Zadovoljivo.
Toda Istra je dražja, manj čista in veliko bolj zasedena kot naša južna obala.

5. Kaj na dopustu najraje delate?

Najraje nič.

Predlog: - Tovarna bi lahko vzela v zakup nekaj sob v privatni hiši.
- Kakšno prikolico postavimo v toplicah.

●

Mara Kociper:

1. Ali se letos kljub splošni draginji uspeli prihraniti sredstva za dopust, kje ste ga preživeli in koliko časa?

Teden dni smo bili v avtokampu Funtana v Vrsarju v tovarniški prikolici.

2. Kaj bi rekli o možnostih, ki jih imamo delavci naše tovarne za organizirano letovanje?

Posameznik ima majhne možnosti, da uspe biti izbran za letovanje v počitniški prikolici, saj imamo le 3. Zdi se mi, da je 2 tedna kolektivnega dopusta preveč. Osebno mi ustreza, da so prikolice na Istri, bilo bi pa bolje, če bi npr. eno prikolico postavili na otok.

3. Za koliko približno se vam je znižal družinski proračun? Imate navado, da za dopust varčujete že nekaj mesecev prej?

Prej ne varčujem: precejšen del sredstev za dopust nam predstavlja moj in možev regres.
Letovanje preko tovarne se mi zdi poceni.

4. Kakšno je vaše mnenje o čistoči, urejenosti, ponudbi trgovin in lokalov na Istri?

S čistočo, urejenostjo in ponudbo na počitnicah sem bila zadovoljna.

5. Kaj na dopustu najraje delate?

Počivam.

●

Marija Fajfar:

1. Ali ste letos kljub splošni draginji uspeli prihraniti sredstva za dopust, kje ste ga preživeli in koliko časa?

Preživeli smo en vroč teden v tovarniški prikolici v Vrsarju.

2. Kaj bi rekli o možnostih, ki jih imamo delavci naše tovarne za organizirano letovanje?

Možnosti so slabe; kapacitete za toliko delavcev so premajhne. Če enkrat dobiš prikolico med kolektivnim dopustom, je nekaj let sigurno ne boš več mogel. Ovira je tudi preveč kolektivnega dopusta.

3. Za koliko približno se vam je znižal družinski proračun? Imate navado, da za dopust varčujete že nekaj mesecev prej?

Družinski proračun se mi je znižal za približno 30.000,00 din. Za dopust prej ne varčujem.

4. Kakšno je vaše mnenje o čistoči, urejenosti, ponudbi trgovin in lokalov na Istri?

Kamp, v katerem sem letovala, je bil urejen, sanitarije čiste. Zdi se mi, da je bil kamp prepoln, kar se je poznalo najbolj v trgovini, ki postaja premajhna.

5. Kaj na dopustu najraje delate?

Ležim, uživam v miru,
Ustreza mi, da so prikolice blizu (da ni veliko vožnje).

●

Tone Habjan:

1. Ali ste letos kljub splošni draginji uspeli prihraniti sredstva za dopust, kje ste ga preživeli in koliko časa?

Z družino smo teden dni letovali v tovarniški prikolici v Vrsarju, 10 dni pa v najeti prikolici na Krku.

2. Kaj bi rekli o možnostih, ki jih imamo delavci naše tovarne za organizirano letovanje?

Možnosti niso velike; kriterije je potrebno uskladiti. Premalo je upoštevano število otrok. Moj predlog je, da bi v naslednjem letu postavili kakšno prikolico tudi na otok.

3. Za koliko približno se vam je znižal družinski proračun? Imate navado, da za dopust varčujete že nekaj mesecev prej?

Družinski proračun se nam je znižal za en mesečni osebni dohodek.
Nimam navade, da bi varčeval že prej.

4. Kakšno je vaše mnenje o čistoči, urejenosti, ponudbi trgovin in lokalov na Istri?

Čistoča v Vrsarju je zadovoljiva, ponudba tudi. Drugače mi za prijetno počutje Istra ne omogoča tega, kar omogočajo otoki.

5. Kaj na dopustu najraje delate?

Ukvarjam se s športom - (vožnja s čolnom in ribolov) in dobro jem;

Tatjana Mausar:

1. Ali ste letos kljub splošni draginji uspeli prihraniti sredstva za dopust, kje ste ga preživeli in koliko časa?

Da, z družino smo 5 dni taborili v Fažani, nato pa smo bili še 7 dni v Portorožu v Počitniškem domu.

2. Kaj bi rekli o možnostih, ki jih imamo delavci naše tovarne za organizirano letovanje?

Možnosti so in niso, kakor za koga; tisti, ki imajo veliko dopusta, imajo dovolj možnosti.

3. Za koliko približno se vam je znižal družinski proračun? Imate navado, da za dopust varčujete že nekaj mesecev prej?

Ne, te navade nimam. Regres, ki smo ga dobili v tovarni, je predstavljal precejšen del potrebnih sredstev.

4. Kakšno je vaše mnenje o čistoči, urejenosti, ponudbi trgovin in lokalov na Istri?

Čeistoča v domu, kjer smo letovali je bila zadovoljiva. Tudi hrana je bila tu dobra, cene v domu precej nizke. Sicer bi o čistoči težko rekla kaj pozitivnega. Plaža v Portorožu, kjer je treba plačati vstopnino, ni čista in urejena, kot bi morala biti.

5. Kaj na dopustu najraje delate?

Plavam, se sončim in zvečer sprehajam.

Tekst: Martina Logar
Foto: Jože Tolar

Kapacitete, ki jih ima naša tovarna za letovanje delavcev, so precej skromne. V avtokampu Funtana v Vrsarju imamo letos postavljene tri počitniške prikolice. Delavci, ki tu letujejo, imajo možnost, da si kuhajo samo. Cena za en dan bivanja v prikolici je bila v letošnji sezoni 600,00 din, v predsezoni in posezoni pa 500,00 din.
V teh prikolicah se je od 26.6. do 18.9.1985 izmenjalo 35 naših delavcev z družinami.

Bungalovi v gradnji - Foto: Sedej A.

Druga možnost za organizirano letovanje pa je v Počitniškem domu Portorož. Tu razpolagamo z desetimi ležišči. Če se za posamezni termin ne prijavi 10 naših delavcev in njihovih svojcev, ležišča zapolni Počitniško društvo Škofja Loka. V Domu je organizirana prehrana; cena dnevnega pensiona je v letošnji sezoni znašala 1.080.00 din. V času od 25.6. do 1.9.1985 je v Počitniškem domu Portorož letovalo 56 naših delavcev in njihovih svojcev.

Počitniško društvo Škofja Loka je tudi investitor in bodoči upravljalec počitniških bungalovov v Strunjanu, ki bodo v sezoni 1986 soinvestitorju (med katerimi smo tudi mi) že na voljo za uporabo.

Iskra Železniki je sovlagatelj za štiri stanovanjske enote, kar predstavlja eno počitniško hišico.
Gradnja je sedaj v zaključni fazi. Ena stanovanjska enota ima predprostor, sanitarije s tušem, spalnico z dvema posteljema, dvoposteljno sobo, dve verandi, dnevni prostor, v katerem je miza, stoli in en kavč.

V vsa štiri stanovanja bomo v celotnem sezonskem času nameščali naše delavce, le v primerih.

da bodo v določenih terminih stanovanja nezasedena, bo s prostimi kapacitetami razpolagalo Počitniško društvo.

Počitniško društvo Škofja Loka bo tudi v Strunjanu organiziralo sezonsko celodnevno oskrbo za svoje goste.

Socialna delavka:
Martina Logar

100 LET ČIPKARSTVA

Bilo je že toliko napisanega, da pravzaprav nimam več kaj dodati. Kadar sta na prireditvi zadovoljna oba, ponudnik in povpraševalec, bi bilo tudi krivično ocenjevati.
To so pravzaprav naredili že člani turističnega društva in so, kolikor se je govorilo, "odlično prišli skoz".
Moja naloga je le kratka reportaža o prireditvi. Kratka predvsem zaradi neprofesionalne uporabe svinčnika. Drugače rečeno, bolje več fotografij in manj teksta.

1. SOBOTA 17.8.1985
Ob 18. uri tudi enajstmetrovka ni preprečila poraza OŽENJENIH.

2. Ob 20.30 Fotografski škrat. Fleš je zatajil. Na fotografiji bi moral biti MPZ ISKRA, spodaj pa napis:
MNOGO PESMI MALO POSLUŠALCEV.

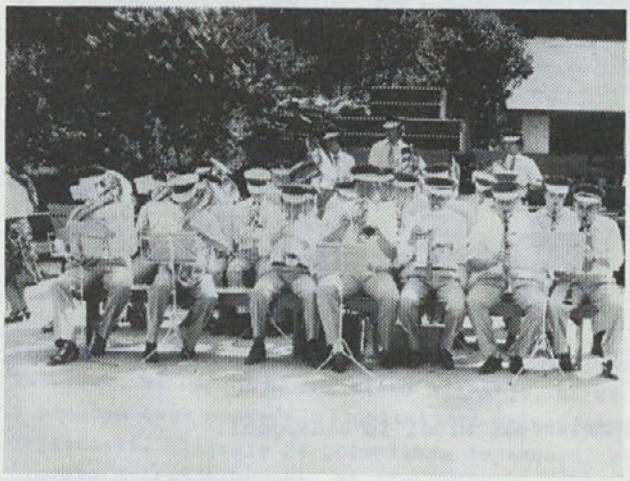

3. NEDELJA 18.8.1985
Ob 15.00 za začetek koračnica, nato pa še vse drugo, kar so znali, saj so bili malodane edini povezovalec programa.

4. HITREJE IN LEPŠE, to je geslo današnjih čipkaric tekmovalk.

5. Ej ti poba nikar ne "plonkaj".

6. Prisrčni, mladi in nadarjeni.

9. NASMEH ZMAGOVALKE NA TEKMOVANJU...

7. MAMICE IN STARE MAME NE BOJTE SE, KLEKLANJE BO ŠE ŽIVELO!

10. ...IN NA RAZSTAVI.

8. Ob pravem trenutku na pravem mestu.

11. NAPAKA ALI UKANA, NA PRIZORIŠČU ALI NA CESTI, OGLED PROGRAMA ALI ZABAVA...

Kaj pa "POBIRANJE KRANCELNOV", "ŠIVANJE KOVTRA", "GLEDANJE V ŠTIRNCO"?
Kar je starim Železnikom v spomin, naj bo turističnemu društvu v opomin!

Zapisal:
Janez Lotrič

Foto:
Lojze Tarfila

OB RAZSTAVI SLIK MATEVŽA JENSTERLE

Ob 65-letnici rojstva Matevža Jensterle sta KK ZSMS ALPLES in DO ALPLES, ki je razstavo finančno podprla, organizirala retrospektivno razstavo njegovih del. Strokovno pomoč pri urejanju razstave je nudil Loški muzej - Galerija.

Matevž Jensterle je član likovne skupine ISKRA Železniki, ki deluje pod vodstvom mentorja Janeza Hafnerja.

11. Jubilant pri ustvarjanju

Ob tej priložnosti objavljamo "Premišljevanje ob slikah Matevža Jensterle", ki ga je napisal Andrej Pavlovec.

Uredniški odbor

PREMIŠLJEVANJE OB SLIKAH MATEVŽA JENSTERLE

Tudi Matevž Jensterle spada v veliko družino likovnikov, ki spadajo med tiste slikarje, ki se v prostem času posvečajo ljubiteljski ustvarjalni dejavnosti. Slikanje je potemtakem dejavnost, ki človeka notranje bogati, mu širi obzorje in s tem poglablja njegov odnos do sveta. Večina tovrstnih ustvarjalcev ostaja v okvirih formalno in vsebinsko manj zahtevnega amaterizma, kar je značilno tudi za slikarsko snovanje Matevža Jensterla, ki svoje slikarsko znanje poglablja bolj z osvajanjem slikarskih tehnik. Prav s seznanjanjem s tehničnimi problemi slikanja v oljni tehniki, akvarelu in temperi ter v pastelu in v vseh tehničnih prvinah obvladati vse skrivnosti, je napor, ki odvzema moči in čas za raziskovanje formalnih likovnih problemov. Toda Matevž Jensterle ustvarja zase in za svojo najbližjo okolico in vsaka narejena podoba pomeni že tudi uspeh.

Najbolj mu je pri srcu upodabljanje krajine. Njegova krajinska slika je realistična in je veren posnetek vidnega v naravi. S podobnim pristopom se loti tudi slikanja tihožitij in portretov. Vsako snov, ki jo obravnava znotraj določenega motivnega sveta, skuša prevladati z dobro slikarsko tehniko in ne išče novih pogledov na svet in niti ne načenja novih formalnih raziskav in se tudi ne ukvarja z vsebinskimi problemi (v slikarskem pomenu vsebine slike).

V samem aktu likovnega ustvarjanja vidi predvsem možnost za to, da neko doživetje v krajini ob pogledu na tihožitje ali na model, ki ga portretira, ujame v risbo, v barve in ga tako in takšnega ohrani sebi in tistim, ki jim je njegovo delo in doživljanje pri srcu.

Matevž Jensterle se je zdavnaj otresel nekaterih začetniških napak in to predvsem v pejsažu. Okorno risbo in barvo, ki sta tako značilna kazalca za hotenja začetnikov, je zamenjala stroga risba arhitekturnih elementov v pokrajini. Ta risba je spretna v padanju perspektive, medtem ko je vse, kar obdaja arhitekturo stavb, podano na temelju naivnega pojmovanja realizma z vsemi odslikavami vidnega. K temu veliko pripomore risba, trdna in realistično stvarna, ki služi slikarju z vsemi svojimi orisi predmetov (stavb, dreves in

podobnega inventarja) za nosilca obarvanih površin. Pri takem risarsko - slikarskem postopku dobi barva drugoten pomen, je le dopolnilo risbi in manj samostojno vrednost.

Barvna skala je zožena na barvno resničnost motiva in slikar si le redko dovoli poudariti svoje lastno barvno razpoloženje s kakšnim barvnim klicajem, kakršnega ni videti v naravi, bi se pa skladal z barvnim razpoloženjem slike. Pri nanašanju barv prevladujejo drobni čopiči, s katerimi gladi stene hiš, uživa ob slikanju nadrobnosti v prvem planu slike in šele v ozadju popusti ostro obrisno risanje in se prelije v slikovitejšo barvno tenčico.

Na podoben način slikarsko gradi tudi svoja tihožitja, kjer se tudi podreja zlitju dokumentarne opisanosti danih oblik predmetov z odgovarjajočim realističnim zapisom temeljnih barvnih zakonitosti

Pri potrtretu mu je najbolj važna podobnost z modelom. Zaradi napora, ki ga zahteva iskanje tistih odločilnih črt, pomembnih za podobnost za veristično odslikavo portretiranca, včasih kar pozabi na slikarsko oblikovanje forme glave z vsemi njenimi značilnostmi nekega telesa v slikarskem prostoru. Večkrat so zato Jensterlovi portreti ploskovito realistične zarisane podobe stvarnosti.

Ker se ljubiteljska umetnost v načelu ne razlikuje od takoimenovane profesionalne ali visoke izpovedne umetnosti, ko odkriva nove dimenzije človeških čustev in misli, je pa vseeno nekoliko drugače izvedena, moramo gledati na obe plati iste medalje z nekoliko drugačnih zornih kotov. Enega izmed njih smo uporabili pri analizi slikarskega snovanja Matevža Jensterla.

Andrej Pavlovec

Za to številko Elektromotorja nismo uspeli dobiti naslednjih člankov:

1. Kako odpraviti izgubo?
2. Ali smo tehnološko razvita tovarna?
3. Kako smo selili proizvodnjo in skladišča?

IZ ALMANAHA OBČINE ŠKOFJA LOKA ZA LETO 1984

Občina Škofja Loka leži v severozahodnem delu SR Slovenije in meji z občinami Radovljica, Kranj, Ljubljana - Vič Rudnik, Ljubljana - Šiška, Logatec, Idrija in Tolmin.

Meri 51.169 ha ali 511,7 km^2. Gozd pokriva skoraj 33.000 ha površine. V občini je 23 krajevnih skupnosti.

Največja oddaljenost med naselji in sedežem v občini je 35 km. Po površini je največja krajevna skupnost Železniki, ki meri 66,8 km^2.

Krajevne skupnosti štejejo od najmanj 256 prebivalcev v Davči, do največ 4.977 v krajevni skupnosti Stara Loka - Podlubnik. Najgosteje je poseljena krajevna skupnost Škofja Loka - Kamnitnik, kjer je gostota 2.538 prebivalcev na km^2, najredkeje pa Davča, kjer živi na km^2 11 prebivalcev.

Skupaj je živelo na območju občine ob koncu leta 36.105 prebivalcev v 10.928 gospodinjstvih. Povprečna gostota poseljenosti je 70 prebivalcev na km^2.

V občini je bilo konec leta zaposlenih v gospodarstvu 14.329, v negospodarstvu 1.406, 429 je samostojno opravljalo obrtno dejavnost, obrtno dejavnost kot postranski poklic pa 267 občanov.

V letu 1984 je bilo med vsemi zaposlenimi v družbenem in zasebnem sektorju povprečno 7.243 žensk.

Nezaposlenih je bilo ob koncu leta 83. Starostnih, invalidskih in družinskih uživalcev pokojnin je v občini skupaj 4.758.

Družbeni proizvod je znašal v družbenem sektorju 17.077.640 tisoč din, narodni dohodek pa 15.971.530 tisoč din. Izvoz je v letu 1984 znašal 108.802.936 $ in uvoz 62.450.020 $.

Povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega v gospodarstvu je znašal 27.355 din, v negospodarstvu 31.587 din, skupaj 27.740 din.

Občino je obiskalo 12.473 turistov, od tega 2.267 tujih, ki so povprečno bivali pri nas 2,6 dneva, domači pa 3,2 dneva.

V gradnji je bilo 216 družbenih in 1.105 zaseb-

nih stanovanj, dokončanih pa 27 družbenih in 116 zasebnih stanovanj.

V občini je 5 centralnih šol, 13 podružničnih šol, 182 oddelkov in 4.859 učencev, od tega 21 oddelkov podaljšanega bivanja s 513 učenci.

Osnovna šola s prilagojenim učnim programom Blaž Ostrovrhar ima 6 oddelkov in 50 učencev in oddelek delovnega usposabljanja z 8 učenci.

V celodnevno osnovno šolo je zajet 201 učenec ali 4,1 % vseh šoloobveznih otrok.

Na vseh osnovnih šolah v občini je zaposlenih 286 učiteljev in svetovalnih delavcev.

V centru usmerjenega izobraževanja delujejo Srednja družboslovno-jezikovna šola Boris Ziherl s 16 oddelki in 453 učenci, Srednja lesarska šola z 32 oddelki in 890 učenci in Srednja kovinarska in cestno prometna šola s 24 oddelki in 722 učenci.

Delavska univerza je izvedla 7.296 pedagoških ur v 442 oblikah, ki se jih je udeležilo 20.041 udeležencev.

V Domu učencev je povprečno bivalo 219 učencev.

Srednja šola Centra slepih in slabovidnih dr. Antona Kržišnika izobražuje, vzgaja, usposablja in zagotavlja varstvo 81 osebam.

Občani Škofje Loke združujejo od 1.1.1981 do 31.12.1985 en odstotek in pol od neto osebnega dohodka za gradnjo vzgojnoizobraževalnih objektov na območju občine. Doslej so dokončani naslednji objekti:

Center usmerjenega izobraževanja, novozgrajena šola v Selcih, adaptirana šola v Lučinah, adaptirana šola v Davči, zgrajeno športno igrišče v Železnikih, dograjena šola in igrišče v Žireh, adaptirana šola v Javorjah, adaptirana šola v Lenartu.

V šolskem letu 1985/86 so škofjeloške delovne organizacije razpisale 692 kadrovskih štipendij, ki vse niso bile podeljene. Štipendije iz združenih sredstev prejemata 502 štipendista, od teh 111 razliko h kadrovski štipendiji.

V občini imamo 6 štipendistov Titovega sklada, od tega 3 mlade delavce.

Od 586 učencev, ki so zaključili osemletno šolanje in se vključili v usmerjeno izobraževanje, se jih je 78,8 % odločilo za proizvodne poklice, 21,2 % pa za neproizvodne.

V organizirano družbeno varstvo je zajeto v 9 vzgojnovarstvenih enotah 1.201 otrok, oziroma približno tretjina predšolskih otrok.

V celoletnem programu male šole so 303 otroci, v skrajšanem 507, v drugih programih pa 312.

Na kulturnem področju imamo naslednje ustanove: Loški muzej, ki je obnovil svoje zbirke in jih na 1.394 m^2 predstavil v 28 tematskih zbirkah, galeriji, v kateri je bilo 11 razstav in več prireditev, muzejski društvi v Žireh in Železnikih s stalnimi zbirkami, muzejsko društvo v Škofji Loki, ki je izdalo 30. številko Loških razgledov, Knjižnico Ivana Tavčarja s petimi izposojevališči, katerih fond obsega 69.890 knjižnih enot, Zvezo kulturnih organizacij, v kateri je združenih 41 društev, Loški oder, ki ga je obiskalo 7.359 gledalcev, Glasbeno šolo, v kateri se šola 220 učencev, Združenje umetnikov, v katerem je 24 članov, Zgodovinski arhiv Ljubljana - enota v Škofji Loki in Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo.

Občani se vključujejo v različne oblike množične in rekreativne telesne vzgoje v 50 telesnokulturnih društvih.

Občinski praznik je 9. januarja, v spomin na obletnico Dražgoške bitke.

DELAVSKA UNIVERZA VAS OBVEŠČA

Vse splošne in strokovne tečaje organizira Delavska univerza Škofja Loka v popoldanskem času v dogovoru s predavatelji ter udeleženci tečajev. Ob zadostnem številu prijav tečaje organiziramo tudi izven Škofje Loke v drugih krajih.

Organiziramo 100 urne ZAČETNE IN NADALJEVALNE TEČAJE NEMŠKEGA ANGLEŠKEGA, ITALIJANSKEGA IN FRANCOSKEGA JEZIKA ter INTENZIVNI TEČAJ POSLOVNEGA JEZIKA (angleščina in nemščina) kot pripravo za zunanjo trgovinsko registracijo.

Prav tako bomo izvajali tečaje NEMŠČINE IN ANGLEŠČINE ZA PREDŠOLSKE IN ŠOLOOBVEZNE OTROKE.

V okviru gospodinjskih tečajev nudimo 60 urni splošni tečaj kuhanja (začetni in nadaljevalni), 40 urni tečaj pripravljanja DOMAČIH JEDI ter številne krajše 100 urne tečaje:

- **VLAGANJE IN ZAMRZOVANJE JEDI, ZDRAVILNA ZELIŠČA (nabiranje in shranjevanje), PREHRANA BOLNIKA (različne diete).**

Novost je tečaj pripravljanja najznačilnejših jedi iz kuhinje drugih jugoslovanskih narodov ter nekaterih evropskih nacionalnih jedi.

Redno potekajo začetni in nadaljevalni tečaji ROČNEGA IN STROJNEGA PLETENJA, KVAČKANJA IN ŠIVANJA. Tečaji šivanja so 60 urni, za vse tiste, ki pa osnove šivanja že obvladate, pa bomo pripravili krajše oblike, tako imenovane VAJENICE, kjer boste utrdili tisto, kar vam dela težave: dolžina, gube, robljenje, izdelava pasu in dodatki, različni izrezi, razporki, zapestniki, žepi in ovratniki.

V okviru 30 urnega tečaja AVTOGENEGA TRENINGA, ki ga vodi specialist klinične psihologije, se lahko naučite številnih vaj za sprostitev, poglobitev vase ter krepitev v organizmu.

STROJEPISNI TEČAJ traja 100 izobraževalnih ur. Predavanja so organizirana dvakrat na teden po 4 do 5 ur. Vsebina tečaja obsega slepo desetprstno tipkanje in oblikovanje dopisov.

V tečaj za VOZNIKE VILIČARJEV, ki obsega 100 ur teoretičnega in praktičnega pouka, se lahko prijavi vsak, ki je dopolnil 6. razredov osnovne šole in je star 18 let. Predložiti mora tudi zdravniško spričevalo, da je sposoben za dela, ki jih opravlja voznik viličarja.

TEČAJ ZA SKLADIŠČNIKE obsega 140 izobraževalnih ur in sicer 3 krat tedensko po 5 ur. Tečaj je namenjen delavcem, ki opravljajo razna dela v skladišču.

TEČAJ ZA KURJAČE NIZKOTLAČNIH KOTLOV je namenjen delavcem, ki opravljajo delo kurjačev na pečeh do 200 KW. V tečaj se lahko prijavi vsak, ki je dopolnil 6 razredov osnovne šole in predloži zdravniško spričevalo, da lahko opravlja zgoraj omenjeno delo.

Za delovne organizacije in delavce v drobnem gospodarstvu organiziramo tečaje in občasne preizkuse znanja iz VARSTVA PRI DELU.

V pripravi je tudi začetni TEČAJ ZA ELEKTROOBLOČNO VARJENJE. Obsega 44 ur teoretičnega in 86 ur praktičnega pouka. Tečaj bo organiziran takoj, ko bo zadostno število kandidatov.

Pripravili smo tudi intenzivi tečja tujega jezika za gostinske delavce in vse tiste, ki imajo stike s turisti (kmečki turizem, turistični delavci).

DELAVSKA UNIVERZA

VEČER V RACOVNIKU

Z večernimi sestanki sva
smela
toliko dopovedati mikavno
nalomljeni črti starih pročelij,
da nama nocoj
odpeva redka praprot
resnico zgoščene sreče.
S cigareto
dovolj uresničen pod krošnjo
kostanja
naenkrat razumem nemoč
asfalta pod zvezdnimi utrinki.

Anton Pevec

NEVESTA

Pod
narekom sedemnajste pomladi
se srce razplahuta
v sladko razviharjenost
in večeri so pričakovanje,
v katero
otrplo vdira osornost očeta.
Tete osuplo merijo s pogledi
oblini pod oranžno majico,
mesečina
se
veseli pohojene trave.
Jutra so z glavnikom-
oglati gibi omehčani
v zgovorni nadih neveste.

Anton Pevec

AKVARIJ

Lestenec s srebrnimi nihaji
dovoli,
da se objem
pod udomačeno rožo tapet
obesi k zlati ribici
med arabeskami morske trave.
Dokler nama trenutek
ne sproži ustnic
v prabitnost dotika-
večer v nasmehu
somraka
zadržuje dlan.

Anton Pevec

PRAVIJO, DA SE TA IN TA IN TA IZDELEK DELA V IZGUBO. PA JE RES?

JA, NAROD JE PA RES NESRAMEN, SEDAJ PA O TEM ŠE GOVORI!

POHITI! VIDIŠ, DA JE URA ŽE POL DVEH, ZA TABO PA POLNO AVTOMOBILOV, KI NE MOREJO ODPELJATI, DOKLER TI TAM SPREDAJ MEČKAŠ.

JA, TEHNOLOŠKO SMO RAZVITI, SAJ IMAMO "CELO" DVE AVTOMATSKI LINIJI, VENDAR NAM STOJITA, KER ZANJU NIMAMO DELA. TOLE TU PA DELAMO ROČNO ZATO, DA BOMO LAHKO PLAČALI TISTI DVE LINIJI.

ELEKTROMOTOR

Glasilo izdaja ISKRA Široka potrošnja TOZD Tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Železniki.

Ureja:

uredniški odbor: glavni in odgovorni urednik - Vladimir Polajnar, urednik in lektor - Darinka Šekli, tehnični urednik - Lojze Tarfila, fotodokumentacija - Jože Tolar, ing., člani: za področje športa in rekreacije - Brane Čenčič, za proizvodno tehnično področje - Janez Hostnik, ing., za ekonomsko komercialno področje - Matevž Pogačnik, oec., za področje kulture - Janez Lotrič, za področje družbenega standarda - Martina Debeljak, za samoupravno politično dejavnost - Marjan Šmid, ing. in za zabavno področje - Zgaga Stane

Naklada: 1100 izvodov

Po mnenju sekretariata za informacije SRS šteje "ELEKTROMOTOR" med proizvode, za katere se ne plačuje prometni davek.

Tiska tiskarna: DU Tomo Brejc Kranj

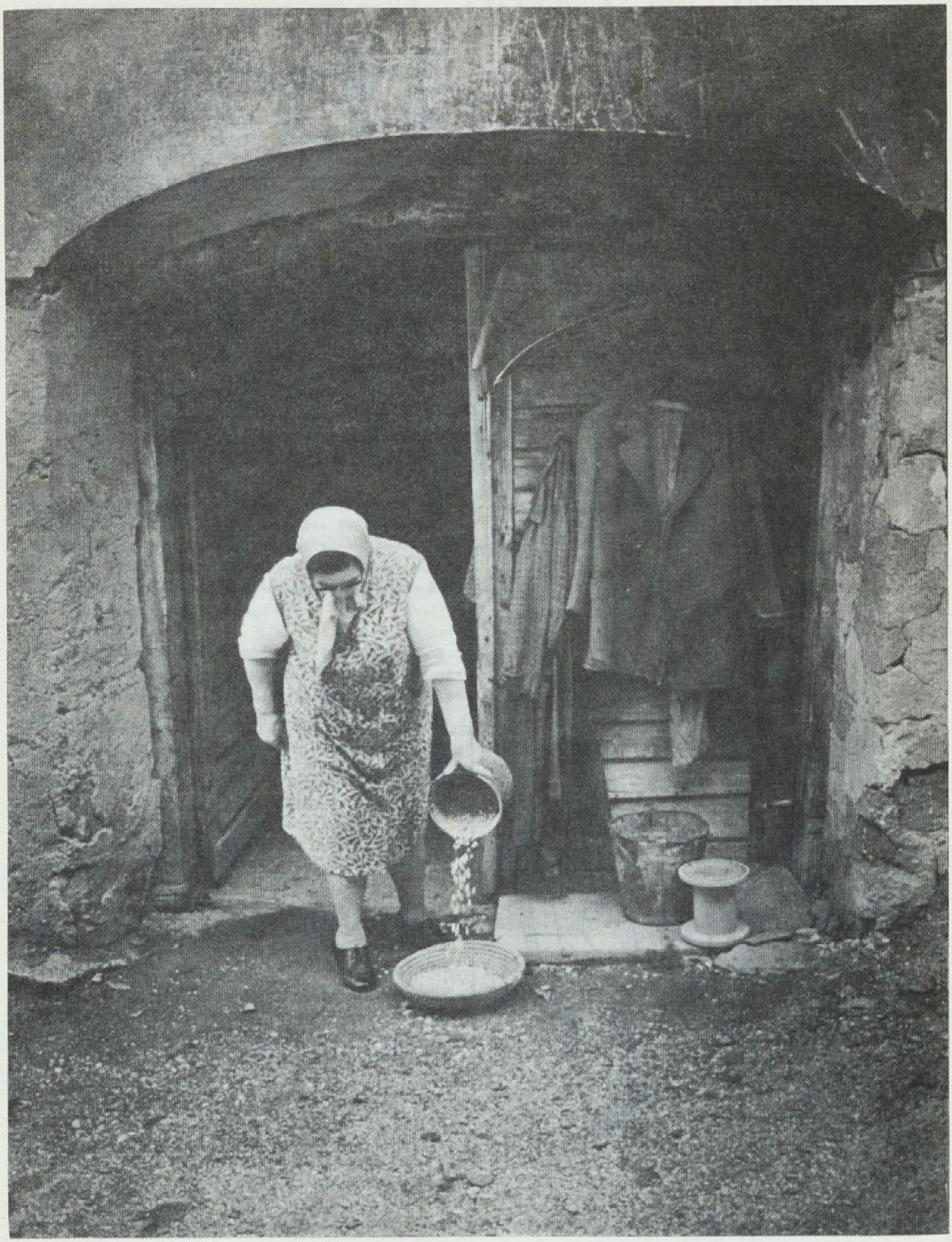

ZA KOKICE - FOTO: CUFER A.

ISKRA